

Mateusz Werner

Krytyk filmowy i filozof kultury. Doktor nauk humanistycznych. Urodzony w 1970, ukończył polonistykę na Uniwersytecie Warszawskim i Szkołę Nauk Społecznych przy Instytucie Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk. Obecnie wykłada na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego i w Szkole Wyższej Psychologii Społecznej w Warszawie. Gościnnie prowadził wykłady w takich instytucjach akademickich jak: Wydział Reżyserii Państwowej Wyższej Szkole Filmowej, Teatralnej i Telewizyjnej w Łodzi; Instytut Kultury Uniwersytetu Warszawskiego; London Film Academy, BFI Southbank Studio, London; Yale University, Luce Hall Auditorium, The MacMillan Center; Sam Spiegel Film & TV School, Jerusalem; Mishkenot Sha'ananim, Jerusalem Cinematheque oraz Hebrew University, Jerusalem; Sankt-Petersburski Instytut Filmowy i Telewizyjny, Wyższe Kursy Scenarzystów i Reżyserów Instytutu Filmowego im. Gerasimowa w Moskwie. Jest redaktorem kwartalnika filozoficznego "Kronos"; www.kronos.org.pl.

Autor książki *Wobec nihilizmu. Gombrowicz, Witkacy, poświęconej zjawisku nihilizmu w literaturze* (Wydawnictwo Sic! Warszawa 2009). Niedawno ukazała się pod jego redakcją książka *Polish Cinema Now! Focus On Contemporary Polish Cinema* (John Libbey Publishing/IAM, London-Warsaw 2010). Redaktor książki *What Kieślowski Tells Us Today?* (Warszawa 2008, w jęz. hebrajskim) a także serii wydawniczej *Young Polish Cinema* (Warszawa 2004–2008, w jęz. francuskim, angielskim, niemieckim, rosyjskim). Był wydawcą kompilacji DVD *Polish Shorts 2008, Polish Shorts 2009*.

Należał do zespołu redakcyjnego tygodnika "Film" oraz kwartalnika "Film na Świecie". Nagrodzony Nagrodą im. Krzysztofa Mętraka dla najlepszego młodego krytyka filmowego w 1995. Prowadził m. in. popularny program telewizyjny „Seans filmowy” poświęcony aktualnościom filmowym dla telewizji publicznej (TVP Program 2). Współpracował z zagranicznymi pismami filmowymi, jak m. in. *Cahiers du cinéma*, *Close Up* (Włochy). Jest członkiem Stowarzyszenia Filmowców Polskich, Międzynarodowej Federacji Krytyków Filmowych (FIPRESCI). Był jurorem FIPRESCI na wielu międzynarodowych festiwalach (Thessaloniki Rotterdam, Kraków, Locarno, Wiesbaden).

Brał udział w wielu warsztatach filmowych jako tutor i wykładowca: **2007- do dziś** – pomysłodawca, współautor (wraz z Mirosławem Dembińskim) i współorganizator (wraz z Opus Film) warsztatów dokumentalnych „Izrael-Polska. Nowe Spojrzenie”, których efektem są filmy dokumentalne autorstwa studentów polskich i izraelskich szkół

filmowych (PWSTiTV, Sam Spiegel Film School w Tel Avivie). Więcej informacji o projekcie: www.newgaze.info

2006-2008 – pomysłodawca, współautor (wraz z Maciejem Drygasem) i współorganizator (wraz z Arturem Liebhartem, Against Gravity) warsztatów dokumentalnych „Marzec 68. Pożegnania i powroty”, poświęconych wydarzeniom marcowym w Polsce w 1968 roku. Efektem warsztatów jest 9 prac studentów (w tym cztery filmy dokumentalne), prezentowanych na wystawie w Horace Richter Gallery w Tel Awiwie oraz w Emigranternas Hus w Goeteborgu (Szwecja). Więcej informacji o projekcie: www.march68.org

2004 – 2006 – pomysłodawca, współautor i współorganizator (wraz z Krzysztofem Kopczyńskim, Eureka Media) warsztatów dokumentalnych „Rosja-Polska. Nowe spojrzenie”, których efektem było wyprodukowanie 12 filmów dokumentalnych autorstwa studentów polskich i rosyjskich szkół filmowych, nagrodzonych na wielu festiwalach w Polsce, Rosji, USA, Francji, Meksyku, Tajwanie, Portugalii i na Węgrzech, m. in.: „Nasiona” Wojciecha Kasperskiego, „52 procent” Rafała Skalskiego, „Pierwszy dzień” Marcina Sautera, „Elektryczka” Macieja Cuskego, „Sacrum” Aliony Połuniny, „Mój Kieślowski” Iriny Wołkowej. Warsztaty były organizowane we współpracy z polskimi i rosyjskimi szkołami filmowymi. Więcej informacji o projekcie: www.newgaze.info

WYBRANE PUBLIKACJE

Książki:

- „Polish Cinema Now! Focus On Contemporary Polish Cinema”. John Libbey Publishing/IAM, London-Warsaw 2010. (Koncepcja i redakcja tomu).
- „Wobec nihilizmu. Gombrowicz, Witkacy”. Wydawnictwo Sic!, Warszawa 2009.
- „Molodoje polskoje kino”. Warszawa, 2008. (Koncepcja publikacji. W języku rosyjskim).
- „Co nam dziś mówi Kieślowski?” Praca zbiorowa. Publikacja w języku hebrajskim pod redakcją Mateusza Wernera. Warszawa, 2008.
- Karolina Famulska, Abigail Liebman: Najważniejszy jest ciąg dalszy. O Zofii Braun z domu Lewinter. Ziemia obiecana. Biografia Wery Lechtman. Warszawa, Jerozolima, Toruń 2008 (współredakcja, publikacja w języku polskim i hebrajskim).
- „Young Polish Cinema”, Warszawa 2007. (Koncepcja publikacji. W języku angielskim).
- „Das junge polnische Kino”, Warszawa 2005. (Koncepcja publikacji. W języku niemieckim).
- « Le jeune cinéma polonais ». Varsovie 2004. (Koncepcja publikacji. W języku francuskim).
- Anna Frajlich: „Jeszcze w drodze”. Wybór wierszy i wstęp: Mateusz Werner. Niezależna Oficyna Wydawnicza, Warszawa 1994.

PRZEKŁADY

- Martin Heidegger, „Nietzsche”. Tom 1. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1998. Tom 2, PWN, Warszawa 1999. Przekład z niem.: Piotr Graczyk, Andrzej Gniazdowski, Wawrzyniec Rymkiewicz, Cezary Wodziński i Mateusz Werner.

TEKSTY W ANTOLOGIACH

- „Kilka uwag o krytyce (filmowej)”, „Piekło? Niebo?” w: *Kino ze znakiem jakości*. Red. Anna Osmólska-Mętrak. Warszawa 2011
- “Whatever Happened To Polish Cinema After 1989?” W: *Polish Cinema Now! Focus On Contemporary Polish Cinema*. Ed. by M. Werner. John Libbey Publishing/IAM, London-Warsaw 2010.
- “Rebellion a la Polonaise”, w: *Polish New Wave. The History of a Phenomenon that Never Existed*, ed. by Ł. Ronduda and B. Piwowarska, Warsaw/New York 2008.
- “W zwierciadle wspomnień”, w: *Kieślowski. Życie po życiu. Pamięć*, red. Stanisław Zawiśliński, Warszawa 2007.
- “Filmowcy polscy, filmowcy rosyjscy. Czego się mogą wzajemnie nauczyć?”, w: *Polacy – Rosjanie: wzajemne relacje*, Russian-Polish edition, Gdańsk 2007.
- “Śmierć na żywo. Medialne misterium”, w: *Co to jest filozofia kultury?*, red. Zofia Rosińska, Joanna Michalik, Wyd. Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2006.
- “Nowoje polskoje kino”, w: *Molodoje polskoje kino*, Warszawa 2008.
- “New Polish Cinema”, w: *Young Polish Cinema*, Warsaw 2007.
- “Das neue polnische Kino”, w: *Das junge polnische Kino*, Warschau 2005.
- “Nouvelle époque, nouveau cinéma”, w: *Le jeune cinéma polonais*, Varsovie 2004.
- “Andrzej Wajda und Carlos Saura. Künstler und ihr Verhältnis zu Diktatur und junger Demokratie”, in: *Diktaturbewältigung und nationale Selbstvergewisserung. Geschichtskulturen in Polen und Spanien im Vergleich*, Hg. von Krzysztof Ruchniewicz, Stefan Troebst, Wyd. Uniw. Wrocławskiego, Wrocław 2004.
- “Kolorowa pustka. Piekło? Niebo?”, w: *Młoda krytyka filmowa. Antologia tekstów*, red. Marek Hendrykowski, Andrzej Szpulak, Wyd. Naukowe Uniwersytetu Adama Mickiewicza, Poznań 2003.
- “Maski Gombrowicza”, w: *Maski współczesności. O literaturze i kulturze XX wieku*, Instytut Badań Literackich, Warszawa 2001.
- “Films d’étude de Łódź”, w: *Kino. La Pologne fait son cinéma*, and in: *Kino. Film op zijn Pools*, Varsovie/Brussels 2001.
- “Ueber die Raumzeit-Dimension der Melancholie”, w: *The Dialectic of the Universal and the Particular*, Ed. Jonathan Hanen, Institute for Human Sciences, Vienna 1999; and in: *Schuld, Gewissen, Melancholie. Akten des deutsch – polnischen Symposiums*, Warschau, Oktober 1997, Ed. Paweł Dybel, Wydawnictwo IFiS PAN, Warsaw 2000.
- “Poza utopią”, w: *Szukając von Triera*, red. Anita Piotrowska, Rabid, Kraków 2000.
- “Rovigo: portret na pożegnanie”, w: *Poznawanie Herberta*, red. Andrzej Franaszek, Wydawnictwo Literackie, Kraków 1998.
- “Teatr, wolność, rewolucja”, w: *Odyseja wychowania*, Maria Janion, Maria Żmigrodzka, Aureus, Kraków 1998.

- "Rok 1990", w: *Historia kina. Wybrane lata*, Wydawnictwo „Kino”, Warszawa 1998.

WYBRANE ARTYKUŁY

- „W ruinach snu”. *Kronos* 4/2010.
- „Przeszłość wyświeblona”. *Ethos* nr 89/January-March 2010,
- "Witkacyj i sowremiennost", *Istork i chudozhnik*, 3(17) 2008
- "Racjonalista w krainie czarów", *Kronos*, 4/2008
- "Dzieci Kronosa", *Kronos*, 3/2008
- "Nowoje polskoje kino", *Istork i chudozhnik*, 2(16) 2008
- "Witkacy i nowoczesność", *Kronos*, 4/2007
- "La nouvelle loi piétine", *Cahiers du cinéma*, Avril 2006
- "Podróż sentymentalna, czyli przygody człowieka rozdwojonego", *De Musica*, III/2006
- "Filmowe sadomaso. Debata o polskim kinie", *Tygodnik Powszechny*, 47/2006
- "Pologne. Nouveau cinéma, nouveau système", *Cahiers du cinéma*, Avril 2005
- "Hejże na cokół! Dyskusja o Panu Tadeuszu Andrzeja Wajdy", *Res Publica Nova*, 11-12/1999
- "Albo-Albo, czyli nihilizm", *Teksty Drugie*, 6/1998
- "Maestro e discepolo. Kieślowski su Bergman", *Close Up*, Agosto-Ottobre '98
- "O nihilizmie europejskim i źródłach ponowoczesności", *Przegląd Filozoficzny*, 4/1997
- "Il vuoto colorato", *Ou, Riflessioni e provocazioni*, Vol. VII, 2/1997
- "Jak można dziś mówić o poezji Mirona Białoszewskiego", *Pamiętnik Literacki*, 4/1995
- "Teatr, wolność, rewolucja" (J.W. Goethe), *Przegląd Filozoficzny*, 4/1995
- "Myślenie Wodzińskiego", *Nowe Książki*, 2/1994
- "Rovigo: portret na pożegnanie" (Zbigniew Herbert), *Teksty Drugie*, 3/1993
- "Czesława Miłosza portret trumienny", *Arka*, 47/1993

- "Różewicz – Herostrates", *Arka*, 37-38/1992
- "Shoah po polsku", *Tygodnik Literacki*, 12/1991
- "Jezuici, Marczewski i Rosjanie", *Gazeta Wyborcza*, 222/1991

Od 1990 ponad 200 tekstów dla:

Kino; Film; Cahiers du cinéma; Literatura; Gazeta Wyborcza; Res Publica; Przegląd Filozoficzny; Pamiętnik Literacki; Teksty Drugie; Tygodnik Literacki; Tygodnik Powszechny; Film na świecie; Więź; Polityka; Zeszyty telewizyjne; Ozon; Nowe Książki; Dialog; Życie; Arka; Arcana; Reżyser; Close Up; Ogród; Kronos.